

FULLSTÄNDIGT UNDERLAG

Förändringar i regelverket efter översyn av tävlingsnivåer

VERSION 2022-01-31

Inledning

Det här underlaget är en del av den översyn som gjorts av de fyra nivåer som våra svenska orienteringstävlingar är indelade i utifrån status och kvalitet:

- Nivå 1: Värde tävling
- Nivå 2: Nationell tävling
- Nivå 3: Distriktstävling
- Nivå 4: Närtävling

Styrelsen beslöt i enlighet med förslagen i underlaget på sitt möte den 9 januari 2022.

Läsanvisning

Underlaget är omfattande. Delar särskilt att beakta:

- Avsnitt A: Förslaget på önskat läge i tabellen på sidorna 4–5 införs i regelverket. Justeringarna i tabellen innebär inga skillnader i anmälningsavgifter, mer än att elitklass utgår från nivå 3, se mer under "Förslag på önskat läge" på sidan 6.
- Avsnitt B: Förslaget på önskade definitioner och beskrivningar av tävlingsnivåerna på sidan 7 införs i regelverket.
- Avsnitt C: Bilagan om dusch är mer för information och fördjupning.

En sammanfattning av underlaget finns som bildspel i nyhet under Förbundsnytt på SOFT:s hemsida.

Mål och syfte

Målet med översynen har framför allt varit att tydliggöra vilka kvalitetskrav, servicefunktioner och tjänster som ingår i de olika nivåerna idag, samt ge förslag på hur nivåerna kan differentieras ytterligare, dvs särskiljas mer jämfört med idag.

Målet har också varit tydligare definitioner och beskrivningar av tävlingsnivåerna.

Syftet för att nå målet har i första hand varit:

- Att erhålla en tydligare och mer konsekvent nivåindelning.
 - Att det för *deltagaren* ska bli tydligare vad som kan förväntas för respektive tävlingsnivå.
 - Att det för *arrangören* ska bli tydligare att välja lämplig ambitionsnivå att lägga sig på för sin tävling och en nivå som stämmer överens med arrangörsföreningens förutsättningar.
- Att skillnader i anmälningsavgifter mellan de olika nivåerna bättre ska motsvara skillnaden i kvalitetskrav, servicefunktioner och tjänster.

Redaktionella förbättringar i regelverket, samt förbättringsområden i Eventor

I översynsarbetet har det framkommit flera områden där regelverket kan förbättras och göras tydligare. Dessa förbättringar är mer av redaktionell karaktär och påverkar inte själva betydelsen av en viss paragraf eller skrivning.

Det har även framkommit förbättringsområden i Eventor. Några är direkta förbättringar som följer av uppdateringarna i regelverket, men det har också framkommit direkta förbättringsområden i Eventor.

Bakgrund till översynen

Initiativet till nivåöversynen kommer från Skånes OF som efter synpunkter från deltagare och arrangörer började se över frågan 2018. Förutom en workshop och enkätundersökning i Skåne tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att ta fram ett förslag på önskat läge. Förslaget presenterades på SOFT:s tävlingskonferens för OF:s tävlingsansvariga 2019 och frågan togs också upp på tävlingskonferensen 2020.

Under 2021 bildades en arbetsgrupp på SOFT, bestående av Anna Ljungqvist och Claes Turesson i styrelsen, ihop med Niklas Wrane på kansliet. Gruppen tog fram ett diskussionsunderlag som mejlades ut till ca 50 personer med olika bakgrund och geografisk hemvist ute i landet. Av dessa svarade 23 personer och gav värdefulla synpunkter för det fortsatta arbetet.

Frågan behandlades och diskuterades på nytt på tävlingskonferensen 2021.

Slutsatser och förslag till åtgärder

Översynen har lett till följande slutsatser och förslag till åtgärder:

- Att differentiera nivåerna 2 och 3 (nationella tävlingar och distriktstävlingar) genom att införa mindre justeringar och främst göra förtydliganden i kvalitetskrav, servicefunktioner och tjänster för dessa tävlingar.

Differentieringen innebär inga skillnader i anmälningsavgifter, men förhoppningen är att det med de föreslagna åtgärderna i det här underlaget blir enklare för arrangören att sätta avgifter som bättre motsvarar skillnaden i krav, servicefunktioner och tjänster för respektive nivå.
- Att tydliggöra definitionerna och beskrivningarna av samtliga fyra tävlingsnivåer.
- Att införa redaktionella förbättringar i regelverket, samt även införa förbättringar i Eventor.

Arbetsgruppens åsikt är att föreslagna förändringar är av mindre karaktär och mest handlar om förtydliganden. Det utskickade diskussionsunderlaget och de presentationer som hållits på de senaste årens tävlingskonferenser har engagerat, men inte väckt några starka reaktioner.

Förslag till beslut

Arbetsgruppen föreslog förbundsstyrelsen besluta:

- A. Att** differentiera nivåerna 2 och 3 genom att införa de mindre justeringar och förtydliganden i krav, servicefunktioner och tjänster som presenteras på kommande sidor i detta underlag. Det innebär inga skillnader i anmälningsavgifter mot idag.

Att förändringarna träder i kraft från och med 1 mars 2022, men med en övergångsperiod fram till 1 januari 2023.
- B. Att** tydliggöra definitionerna och beskrivningarna av alla fyra tävlingsnivåer i enlighet med det som föreslås på kommande sidor i detta underlag.
- C. Att** införa de redaktionella förbättringar i regelverket som presenteras på kommande sidor i detta underlag, samt även införa de förbättringar i Eventor som presenteras.

Att förbättringarna införs i den mån det är praktiskt möjligt under 2022 och 2023.

Styrelsen beslöt i enlighet med förslagen ovan på sitt möte den 9 januari 2022.

A. Att differentiera nivåerna 2 och 3

Nuläge

Som nämndes i inledningen är våra tävlingar indelade i fyra nivåer utifrån status och kvalitet. De stora skillnaderna ligger mellan nivå 1 och 2, respektive nivå 3 och 4:

- **Nivå 1**, dit våra världstävlingar hör, utmärker sig mycket jämfört med övriga nivåer.
 - Det kan röra sig om följande krav, servicefunktioner och tjänster som inte traditionella nationella tävlingar och distriktstävlingar har:
 - Bildproduktion och livebevakning
 - Arrangörscoachning och utbildning i SOFT:s regi
 - Utökad kartkontroll
 - Professionell speaker
 - Osv.
- **Nivå 4**, närtävlingar, skiljer sig också mycket från övriga nivåer.
 - Enklare arrangemang.
 - Fritt för arrangören att arrangera i stort sett hur som helst så länge tillstånd för att arrangera i området finns.

Nivå 2 och 3, nationella tävlingar respektive distriktstävlingar, ligger relativt nära varandra i form av krav, servicefunktioner och tjänster. Anmälningsavgifterna skiljer mellan nivåerna och dessa har sin grund i tre områden som skiljer nivåerna åt idag:

- **Klassindelning.** Nationella tävlingar ska normalt sett ha full klassindelning medan distriktstävlingar kan ha decimerad sådan.
- **Speakerservice.** Framgår inte vad som menas med speakerservice – lägsta nivå av speakerservice, vilka klasser, vilka krav det är på nummerlappar och mellantider mm.
- **Tävlingsjury.** Ska finnas på nationell tävling (inkl. DM), men är inte krav på distriktstävling, trots att en sådan tävling kan erbjuda full klassindelning och locka många deltagare.

I övrigt är det små skillnader mellan nivå 2 och 3, till exempel olika datum för ansökan av tävling.

Förslag på önskat läge

Som nämnts tidigare är målet att tydliggöra och differentiera skillnaderna i olika kvalitetskrav, servicefunktioner och tjänster mellan nivå 2 och 3.

På nästa sida visas en tabell med nuläge, samt förslag på önskat läge för nivå 2 respektive nivå 3.

Tabell – Nuläge och förslag på önskat läge

Område	Nuläge	Förslag på önskat läge, nivå 2 (nationella tävlingar)	Förslag på önskat läge, nivå 3 (distriktstävlingar)	Kommentar
Klassutbud åldersklasser	För nivå 2 ska alla klasser erbjudas. För nivå 3 är klassutbudet inte reglerat. För nivå 2 ska åldersklasser för D/H35 och äldre erbjudas i intervaller om högst 10 år.	Alla klasser ska erbjudas. Elitklasser bör erbjudas. För D/H35 och äldre ska klasser erbjudas i intervaller om 5 år. I samråd med OF (distriktsförbundet) är det tillåtet med annan klassindelning, till exempel vid stafetter och nattorientering. Det är också tillåtet med särskilt inriktade tävlingar såsom USM och veteran-SM som inte har klasser för alla åldrar.	Ett mindre klassutbud kan erbjudas, men klassutbud lämpligt för alla åldrar ska erbjudas (t ex D/H12, D/H16, D/H20, D/H21, D/H35, D/H45 osv.). Vilka klasser som ska erbjudas beslutas i samråd med OF. Elitklasser får ej erbjudas. Det är också tillåtet med särskilt inriktade tävlingar, t ex ungdomstävlingar som inte har åldersklasser för alla åldrar.	
Klassutbud öppna klasser (inskolning ej medräknad – den är obligatorisk)	För nivå 2 ska minst 6 av 9 öppna klasser erbjudas. För nivå 3 är det ej reglerat.	Alla klasser ska erbjudas. Det innebär nio klasser på långdistans, åtta klasser på medeldistans och fyra klasser på sprintdistans. Vilka klasser det är bör regleras.	Minst 6 av 9 klasser ska erbjudas på långdistans, minst 4 av 8 på medeldistans och minst 3 på sprintdistans. Vilka klasser som ska erbjudas beslutas i samråd med OF.	Viktigt att även de långa enklare klasserna finns för mer vältränade deltagare som vill prova på längre banor.
Familjelottning	Enligt regelverket får arrangör ge möjlighet att starta tidigt.	Får erbjudas. (Denna regel ändras alltså inte.)	Får erbjudas. (Denna regel ändras alltså inte.)	Införs reglering medför det krav på minsta startdjup och att det fungerar med förväntad tävlingstid (måste beräknas vara längre än beräknad segrartid) och maxavstånd till start. Kan fungera på sprint och medeldistans, men blir svårt även där vid få deltagare.
Direktanmälan på arenan	Ej reglerat.	Ska erbjudas.	Bör erbjudas.	
Sportförsäljning	Ej reglerat.	Får erbjudas.	Får erbjudas.	Många distrikt har inte möjlighet att erbjuda sportförsäljning då sportförsäljare för orienteringsprodukter i närheten saknas.
Miniknat	Ej reglerat.	Ska erbjudas.	Får erbjudas. OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar.	
Barnpassning	Ej reglerat.	Ska finnas för blöj fria barn över ca 3 år.	Får erbjudas. OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar.	

Vätska	Vätska ska erbjudas för klasser med beräknad segrartid över 50 minuter.	Vätska ska erbjudas för klasser med beräknad segrartid över 50 minuter.	Kan erbjudas. Om det inte erbjuds ska det framgå av tävlings-PM (så att deltagarna kan ta med egen vätska vid behov).	
Dusch*	Bör finnas vid arenan, annars hänvisning till kostnadsfri duschmöjlighet inom rimligt avstånd.	Bör finnas på gångavstånd från arenan, annars hänvisning till kostnadsfri duschmöjlighet inom rimligt avstånd. Om dusch erbjuds på längre än gångavstånd från arenan bör ombytesskynke sättas upp och rekommenderas att byta om bakom för allas trevnad.	Bör finnas på gångavstånd från arenan eller inom rimligt avstånd. Behöver ej tillhandahållas av arrangören. Får även kosta för deltagaren. Om dusch inte erbjuds ska det återspeglas i anmälningsavgiften. Om dusch erbjuds på längre än gångavstånd från arenan bör ombytesskynke sättas upp och rekommenderas att byta om bakom för allas trevnad.	För allas trevnad inkluderar även förbipasserande vid arenan. Lämplig kostnad att dra av på anmälningsavgiften för utebliven dusch bör vara 10-15 kr per deltagare.
Servering	Ej reglerat.	Ska erbjudas.	Får erbjudas. OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar.	
Resultat på arenan	Ska erbjudas.	Ska erbjudas.	Får erbjudas. OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar. Om liveresultat inte erbjuds ska resultat på arenan erbjudas.	Trevlig samlingspunkt som förmodas bidra till att fler stannar och tar del av servering.
Liveresultat på nätet	Ej reglerat.	Bör erbjudas, om mobiltäckning är tillräcklig på arenan.	Får erbjudas. OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar. Får ersätta resultat på arenan, om mobiltäckning är tillräcklig på arenan.	I princip alla arrangörer erbjuder det redan idag. Resultattjänsten är också planerad att bli ännu enklare att sätta upp än idag.
Priser och prisutdelning	Ej reglerat.	Ska finnas i ungdomsklasser och elitklasser. Får finnas i övriga klasser.	Ska finnas i ungdomsklasser. Priser i övriga klasser beslutas i samråd med OF.	Mängden priser i ungdomsklasserna bör prioriteras före nivån för de högst placerade.

*) En fördjupning i duschfrågan presenteras som egen bilaga till det här underlaget. De flesta respondenter till det utskickade underlaget och deltagarna på tävlingskonferenserna delade arbetsgruppens beskrivning.

Övriga områden

Det finns fler områden där kvalitetskrav och förutsättningar för tävlingar inom nivå 2 och 3 beskrivs i regelverket. Exempel på områden är vilka krav och förutsättningar som gäller för tävlingsansökan, kvalitetskontroll, karttryck, utbildning, stämplingssystem, toaletter, överdrag från start och skuggning. Dessa områden har behandlats både i det utskickade diskussionsunderlaget och vid de senaste tävlingskonferenserna.

Arbetsgruppens mening är att dessa områden är relativt lika mellan nivå 2 och 3 och att flera av dem handlar om den sportsliga rättvisan som bör vara så lika som möjligt mellan nivåerna. Arbetsgruppens bedömning är därför att skrivningar i regelverket för dessa områden bör behållas som de är idag.

Anmälningsavgifter

Nuläge

Så här ser anmälningsavgifterna ut med tillåtna intervaller idag:

Mästerskapstävlingar och nationella tävlingar (beskattningsgrundande avgifter)

- Ungdom: 65-80 kr
- Vuxen utom elit: 110-150 kr
- Elit: 170-200 kr

Distriktstävlingar (beskattningsgrundande avgifter)

- Ungdom: 60 kr eller lägre
- Vuxen utom elit: 120 kr eller lägre
- Elit: 160 kr eller lägre

Närtävlingar (beskattningsgrundande avgifter)

- Ungdom: 40 kr eller lägre
- Vuxen: 80 kr eller lägre
- Ingen elit

Förslag på önskat läge

Anmälningsavgifterna är relativt nyligen bestämda efter en översyn och ett där på följande förbundsmötesbeslut.

De föreslagna förändringar som presenteras i det här underlaget kommer inte att påverka intervallen i tabellen ovan, men däremot bör det tydligare framgå i regelverket vilka avgifter som får tas ut inom respektive intervall. Som ses ovan kan till exempel anmälningsavgiften i elitklass på en nationell tävling variera mellan 170 och 200 kr, men det framgår inte av regelverket vad som krävs, alternativt förväntas, för deltagarna i en elitklass där anmälningsavgiften är 200 kr. Det kan handla om krav på livebevakning, mellantidskontroller, offsettryckt karta mm.

Elitklass på distriktstävling utgår som en följd av förslaget. Under 2019 arrangerades inte en enda distriktstävling med elitklasser och om det har arrangerats tidigare är det fråga om några enstaka. Om behovet av att arrangera skulle uppstå kan det enkelt sökas dispens. Mer om elitklass tas upp senare under avsnitt C med förbättringar i regelverket och i Eventor (under "Klassindelning").

Även mästerskapstävling är med i tabellen ovan, men det finns frågetecken kring begreppet och regelverket bör uppdateras till tävling med mästerskapsklasser på de ställen som berörs av begreppet. Även det tas upp under senare avsnitt med redaktionella förbättringar i regelverket.

Planerade förbättringar

- Tydligare förklaring och stöd i regelverket, eller i ett stöddokument, för vad en arrangör förväntas erbjuda sina deltagare vid uttag av maximal anmälningsavgift i givna intervall.
- På samma sätt bör det förklaras vad som är acceptabelt att erbjuda vid den lägsta anmälningsavgiften i intervallet.

B. Att tydliggöra definitionerna och beskrivningarna av nivåerna

Nuläge

I regelverket definieras de fyra tävlingsnivåerna enligt följande:

- **Nivå 1: Värde tävling**
 - Tävlingar av mästerskapskaraktär, betoning på elit eller deltagarantal, samt med höga kvalitetskrav och med mer än lokalt medieintresse.
- **Nivå 2: Nationell tävling**
 - Övriga nationella tävlingar med eller utan elitklass, regionala mästerskap och distriktsmästerskap. Nationell tävling är tävling för medlemmar huvudsakligen i alla SOFT-föreningar eller mellan sådana föreningar.
- **Nivå 3: Distriktstävling**
 - Distriktstävling är tävling för medlemmar i SOFT-föreningar huvudsakligen inom ett distrikt eller närliggande delar av andra distrikt eller mellan sådana föreningar.
- **Nivå 4: Närtävling**
 - En närtävling är ett enklare arrangemang eller propagandatävling för deltagare oavsett deras förenings- eller organisationstillhörighet.
 - Arrangören har fria händer i utformningen av en närtävling men föreskrifterna om samråd och hänsyn samt åtgärder vid tävlingens avslutning ska alltid följas.

Förslag på önskat läge

Förslag på nya definitioner och beskrivningar som inte bara utgår från status och kvalitet utan också vilken instans som godkänner tävlingarna, samt tar hänsyn till utbudet av servicefunktioner som erbjuds.

- **Nivå 1: Värde tävlingar**
 - Tävlingar som arrangeras på uppdrag av SOFT med hög status och kvalitet, samt tävlingar som godkänns av SOFT och som har höga kvalitetskrav, ofta högt deltagarantal, mer än lokalt medieintresse och som erbjuder ett stort utbud av servicefunktioner.
- **Nivå 2: Nationella tävlingar**
 - Tävlingar som godkänns av SOFT i samråd med OF och som har lägre kvalitetskrav än tävlingar på nivå 1, men som fortfarande erbjuder ett stort utbud av servicefunktioner.
- **Nivå 3: Distriktstävlingar**
 - Tävlingar som godkänns av OF i samråd med SOFT, som har något lägre kvalitetskrav än nivå 2 och som erbjuder ett mindre utbud av servicefunktioner.
- **Nivå 4: Närtävlingar**
 - Enklare tävlingar som inte kräver godkännande av SOFT eller OF för att arrangeras och där det enda kravet är samråd och hänsyn.

Idag visas tävlingar inom nivå 1–3 i huvudvyn av tävlingsprogrammet i Eventor, samt i det tryckta programmet som kommer som bilaga till Skogssport. Här föreslås inga förändringar.

C. Att införa förbättringar i regelverket och i Eventor

Tävlingstyper

Nuläge

Regelverket

Regelverket har något som heter tävlingstyper, vilka är *mästerskapstävling*, *nationell tävling*, *distriktstävling* och *närtävling*. Tre av dessa fyra tävlingstyper är alltså samma som tävlingsnivåerna, medan värdetävling inte är en egen tävlingstyp.

Eventor

I Eventor saknas nivå 1 som egen tävlingsnivå som går att visa direkt i Eventors tävlingskalender. Det går däremot att göra för nivå 2-4. I stället är nivå 1 satt som ett s k tävlingsattribut, vilket läggs på antingen en nationell tävling eller distriktstävling, alternativt på en internationell tävling, trots att det alltså enligt regelverket är en egen nivå.

Önskat läge

Regelverket

Med tanke på att tre av fyra tävlingstyper är samma som tävlingsnivåerna idag föreslås helt enkelt att plocka bort begreppet *tävlingstyper* ur regelverket och endast använda *tävlingsnivåer*. Kvar är då mästerskapstävling, men då det även finns frågetecken kring begreppet mästerskapstävling, bland annat för att SM såväl som KM ingår i kategorin mästerskap, bör regelverket justeras på de ställen som berörs av begreppet.

Mer om mästerskapstävling (mästerskapsklasser) kommer i eget avsnitt senare i det här underlaget.

Eventor

I Eventor bör nivå 1 införas som en egen tävlingsnivå. Det blir tydligare, mer konsekvent och enklare att sortera ut. Nivån blir också oberoende av nivåerna nationell tävling och distriktstävling som båda är egna tävlingsnivåer i sig.

Planerade förbättringar

- Plocka bort begreppet tävlingstyper ur regelverket och endast använda tävlingsnivåer. Mästerskapstävling ersätts med tävling med mästerskapsklasser.
- Införa nivå 1 som egen tävlingsnivå i Eventor och plocka bort det som ett s k tävlingsattribut.

Klassindelning (inkl. krav och förväntningar i elitklasser, rankingmeriterande klasser, WRE-klasser och mästerskapsklasser)

Nuläge

Tävlingsnivåerna har koppling till olika klasser enligt:

- För **nivå 1** (värde tävlingar), som ofta vänder sig till en specifik målgrupp, får ett mindre klassutbud erbjudas, men det framgår inte av regelverket i nuläget.
- För **nivå 2** (nationella tävlingar) gäller generellt att det ska erbjudas full klassindelning, men det finns flera undantag, exempelvis U10mila och Daladubbeln. Det framgår inte av regelverket att det kan tillåtas undantag i denna kategori.
- För **nivå 3** (distriktstävlingar) får ett mindre klassutbud erbjudas, oftast bestämt av OF (distriktsförbundet).

Elitklasser får idag förekomma i nivå 1-3 (föreslås att tas bort på nivå 3 enligt tidigare avsnitt), men som nämndes för föregående område om avgifter saknas krav i regelverket för vad som ska ingå på en elittävling. Likaså saknas krav och rutiner för hur elittävlingar anordnas. Enligt Eventor arrangerades 65 elittävlingar under 2019, där flerdagars räknas som en (1) tävling och med reservation för att alla inte markerats som elittävling, trots att det erbjudits elitklasser. SM räknas med i de 65, men inte DM. Av 23 distrikt erbjuder då 17 av dem elittävlingar medan sex distrikt saknar elittävlingar. Dessa var 2019 Blekinge, Göteborg, Halland, Jämtland-Härjedalen, Medelpad och Södermanland.

Som tidigare nämns är speakerservice redan idag ett krav vid nationell tävling, oavsett elitklass eller inte.

Rankingmeriterande tävling omnämns i regelverket på ett antal ställen, men det framgår inte tydligt vad som definieras som en rankingtävling eller vilka krav som ställs på den.

WRE-tävlingar benämns tävlingar, trots att de endast innehåller en huvudklass för damer (W21) respektive herrar (M21). Dessa tävlingar är oftast, men inte alltid, värde tävlingar (nivå 1), till exempel världscup i Sverige eller elitklasser som har WRE-status (ett s k World Ranking Event).

Klassindelningen för våra olika nivåer är otydlig och SOFT får ofta indikationer från både arrangörer och deltagare att det är svårt att förstå skillnaderna mellan tävlingsnivåerna utifrån klassindelningen.

Mästerskapstävlingar kan idag vara allt från SM (svenskt mästerskap) till KM (klubbmästerskap).

Det betyder t. ex. att SM och DM regleras på samma sätt då krav för mästerskapstävling anges.

Om DM ska höra till nivå 2 eller 3 är upp till OF i distriktet att bestämma idag, trots att DM är en mästerskapstävling avsedd för distriktets löpare i första hand. Sedan kan OF bestämma vad som särskilt ska gälla för distriktets DM-tävlingar, men ett DM har inte som syfte att locka deltagare från fler distrikt än det egna, såsom som en nationell tävling har.

Regelverket tar inte specifikt upp KM, men KM är trots allt ett mästerskap och hör till kategorin närtävling (nivå 4) som omnämns i regelverket.

Ett annat exempel där formuleringen mästerskapstävling är olycklig är kraven på tävlingsjury. Enligt regelverket ska tävlingsjury finnas för mästerskapstävling och övriga tävlingar inom nivå 1 och 2. Det betyder att jury ska finnas inte bara vid DM utan även vid exempelvis Sydsvenska mästerskapen och Götalandsmästerskapen för ungdomar.

Önskat läge

Det bör tydligare framgå i regelverket att värde tävlingar kan ha en decimerad klassindelning jämfört med en nationell tävling, till exempel Tiomila och 25manna, men att tävlingens värde anses högre än en nationell tävling pga status och kvalitet.

Även vissa nationella tävlingar har klassindelning som inte riktar sig till alla åldersgrupper, men som har högre status än en distriktstävling och därför får hör till kategorin nationella tävlingar, exempelvis U10mila och Daladubbeln.

Elitklasser, rankingklasser, WRE-klasser och mästerskapsklasser bör alla definieras tydligare i regelverket. I samband med detta föreslås att genomgående utgå från *klass* i stället för *tävling* eftersom en tävling med elitklasser och rankingklasser kan innehålla andra klasser än elitklasser och rankingklasser – och detsamma gäller WRE-klasserna som är få till antalet (oftast två – W21 och M21).

I Eventor föreslås dessa fyra klasstyper anges som olika **tävlingsattribut** som kan läggas på tävlingar inom alla nivåerna 1-3. Tävlingsattributen bör också vara sökbara och visas i tävlingsprogrammet med en symbol eller bokstav i en egen kolumn.

Planerade förändringar

Att tydligare definiera följande i regelverk, samt i förutsättningar och stöddokument på SOFT:s hemsida:

- **Elitklasser**
 - Fullständiga namn: D21 Elit, H21 Elit, D20 Elit, H20 Elit, D18 Elit samt H18 Elit.
Kortnamn: D21 E, H21 E, D20 E, H20 E, D18 E samt H18 E.
 - Är rankingmeriterande.
 - För att en arrangör ska få ta ut full anmälningsavgift i elitklass, dvs 300 kr vid värde tävling (nivå 1) och 200 kr vid nationell tävling (nivå 2), kan dessa klasser exempelvis ha som krav att erbjuda:
 - Speaker (redan krav på nationell tävling)
 - Nummerlappar (bör vara krav på nationell tävling)
 - Mellantidskontroller
 - Liveresultat
 - Offsettryckt karta
- **Rankingklasser**
 - Namn: D21, H21, D20, H20, D18 samt H18.
 - För att en arrangör ska få ta ut full avgift i rankingmeriterande klass, dvs 150 kr vid nationell tävling (nivå 2) och 120 kr vid distriktstävling (nivå 3), kan dessa klasser exempelvis ha som krav att erbjuda:
 - Speakerservice (redan krav på nationell tävling idag)
 - Nummerlappar (bör vara krav på nationell tävling idag)
 - Mellantidskontroller
 - Liveresultat
 - Minst certifierad kartutskrift

- **WRE-klasser**
 - Namn: W21 och M21.
 - Är både internationellt och nationellt rankingmeriterande.
 - Arrangör ansöker om att få erbjuda internationella rankingklasser på sin tävling som SOFT godkänner. SOFT skickar därefter in en ansökan som internationella orienteringsförbundet (IOF) godkänner.
 - Arrangör som erbjuder internationella rankingklasser ska uppfylla de krav som IOF ställer på de internationella rankingklasserna på ett World Ranking Event.

- **Mästerskapsklasser**

Förslag på önskat läge är:

1. Att tydligare definiera de olika mästerskapen:
 - Värde tävling (nivå 1) som mästerskap är SM och USM.
 - Nationell tävling (nivå 2) som mästerskap är landsdelsmästerskap, samt Veteran-SM. Tidigare hette det Veteran-RM, där RM står för riksmästerskap.
Kommentar: Riksmästerskap står omnämnt på ett ställe i regelverket, i samband med representation, men bör plockas bort eftersom definitionen av RM inte längre finns i regelverket.
 - Distriktstävling (nivå 3) som mästerskap är normalt DM, men en del distrikt definierar det idag som nationell tävling (nivå 2) och kan fortsatt göra så.
 - Närtävling (nivå 4) som mästerskap är KM.

2. Att identifiera och skriva om ställen i regelverket där begreppet mästerskapstävling används med krav som gäller oavsett mästerskapstävling (SM lika som KM).

Till exempel skulle texten om tävlingsjury kunna skrivas om till:

”Tävlingsjury ska finnas för tävlingar inom nivå 1 och 2, samt DM.”

Alternativt:

”Tävlingsjury ska finnas för tävlingar inom nivå 1 och 2, samt tävling med mästerskapsklasser inom nivå 3.”

3. Att plocka bort tävlingstypen ”mästerskapstävling” i Eventor och i stället lägga ”mästerskapsklass” som ett klassattribut, på samma sätt som förslaget att låta elitklass, rankingklass och internationell rankingklass utgöra attribut.

Det skulle då medföra följande **sökbara tävlingsattribut** i Eventor:

- a. Tävling med elitklasser
- b. Tävling med rankingklasser
- c. Tävling med WRE-klasser
- d. Tävling med mästerskapsklasser

Övriga förslag på åtgärder är:

- **Tävlingar med elitklasser**
 - Att stötta och hjälpa distrikt att arrangera minst två tävlingar med elitklasser per distrikt och år.
- **Regelverket**
 - Att tydliggöra att också värde tävlingar och nationella tävlingar kan ha en decimerad klassindelning, inte bara distriktstävlingar.
 - Att tydligare definiera de olika mästerskapen enligt förslag ovan.
 - Att identifiera och skriva om i regelverket där begreppet mästerskapstävling idag definierar krav som gäller oavsett mästerskapstävling (SM som DM som KM).
- **Eventor**
 - Att se till att Eventor innehåller tävlingsattributen "Tävling med elitklasser", "Tävling med rankingklasser", "Tävling med WRE-klasser", samt "Tävling med mästerskapsklasser".
 - Att tävlingstyper "mästerskapstävling" och "internationell tävling" inte längre visas.
 - Att tävlingsattributen visas i tävlingsprogrammet med symboler eller bokstäver i en egen kolumn, samt att de görs sökbara.

Fri intervallstart

Nuläge

Under pandemin erbjöd många arrangörer startgrupper med fri intervallstart (fri intervallstart, ibland benämnt fri minutstart, ska ej förväxlas med fri starttid).

I dagens regelverk görs skillnad mellan tävlingsnivåerna:

5.2.2 Fri starttid är inte tillåtet i åldersklasser. Fri starttid ska tillämpas i öppna klasser, inkl. inskolningsklass.

5.2.5 När fri starttid inte tillämpas ska startordningen bestämmas genom antingen lottning, om tävlingen inte har gemensam start eller jaktstart, eller fri intervallstart (fri intervallstart är dock inte tillåtet på mästerskapstävling eller i klasser som är rankingmeriterande).

Även följande paragraf reglerar startproceduren:

TR 5.3.5 Arrangör får tillåta anmäld att starta först eller tidigt, dock ej i mästerskapstävling, rankingmeriterande klass eller nattävling.

I den enkätundersökning som SOFT gjorde efter 2020 års säsong framförde många sin uppskattning att slippa passa en exakt starttid och därmed få extra utrymme och flexibilitet att passa in sitt tävlande under helgerna då orientering troligen konkurrerar med många andra aktiviteter på programmet för de flesta deltagarna.

Även om startgrupper uppskattas av många deltagare innebär det samtidigt merarbete för arrangören. Fria starttider under pandemin har varit ett sätt att sprida ut de tävlande under ett längre tidsintervall, men är knappast önskvärdt då förhållandena är normala. Tvärtom önskar troligen både arrangör och deltagare en lagom komprimerad tävling, utan köer, men där alla deltagare är i mål inom en rimlig tid.

Före pandemin fick aldrig fri intervallstart fäste i åldersklasserna, trots att det är tillåtet att arrangera enligt regelverket och det dessutom ger poäng på Sverigelistan för deltagarna. I stället erbjöds deltagarna i åldersklasserna oftast lottad starttid. När förhållandena återgår till det normala får vi se hur pandemin har påverkat attraktionen att erbjuda fri intervallstart.

Önskat läge

Ett sätt att göra fri intervallstart mer attraktivt att arrangera är att publicera en enkel guide med tips och förslag på hur tävlingar med fri intervallstart kan arrangeras.

Exempel:

- Att starta först eller tidigt är populärt då fri intervallstart erbjuds och vid tävlingar med många deltagare bildas det ofta långa köer vid starten. En lösning är att dela upp klasserna i två eller tre klassgrupper med olika startintervall som går i varandra.
 - För två klassgrupper skjuts lämpligen starten med 15 minuter för hälften av klasserna.
 - För tre klassgrupper skjuts lämpligen starten med 15 minuter för en tredjedel av klasserna och med 30 minuter för den sista tredjedelen av klasserna.
- Att erbjuda startdjup på två timmar för D/H21-50 så att familjer med vårdnadshavare för små barn har möjlighet att dela upp barnpassningen och ha tid att tävla. Övriga klasser kan ha kortare startdjup.
- Att i banläggningen ta hänsyn till fri intervallstart så att inte för många klasser har samma bana.
- Att i starten ha lämpliga fällor så att klasser med samma bana inte startar samtidigt.
- Att i starten ha en funktionär som kontrollerar att tävlande i klasser med samma bana inte startar samtidigt, samt att klubbkompisar i samma klass inte startar efter varandra. Det är inte tillåtet enligt regelverket idag.
- Att förklara hur den tävlande startar, till exempel genom att ställa sig i kö till startfällan och invänta funktionärs instruktioner.

Det finns säkert fler tips och förslag på hur en tävling med fri intervallstart i åldersklasser enkelt arrangeras. De läggs då till i denna guide allt eftersom.

Planerade förändringar

Att ta fram en enkel guide för hur tävlingar med fri intervallstart i åldersklasser kan arrangeras.

Servicefunktioner i Eventor

Nuläge

Servicefunktioner är ofta valfritt för arrangör att erbjuda, men det kan finnas förväntningar från deltagarna att de finns på en tävling, oberoende av nivå på tävlingen.

Deltagaren behöver också gå igenom inbjudan för att se vilka olika servicefunktioner som erbjuds. Ibland saknar inbjudan viktig information om servicefunktioner som kan vara avgörande för någon att anmäla sig, till exempel möjlighet till barnpassning.

Önskat läge

Reglering i regelverket

Ett sätt att infria förväntningar är att reglera dem. Samtidigt får inte regelverket bli för uppstyrt, utan en tävlingsverksamhet mår bra av att arrangören har ett visst handlingsutrymme.

I Eventor bör arrangör kunna ange olika serviceområden som erbjuds på tävlingen. Fördelen med det är att deltagaren inte behöver ha full kännedom om vilka krav och servicefunktioner som ingår för en viss nivå utan det enkelt går att se om en tävling till exempel erbjuder barnpassning och det därför går att planera utifrån det för en vårdnadshavare med små barn.

Det är också till nytta för statistik och uppföljning. Idag har vi dålig kännedom om vilka servicefunktioner som finns på tävlingar av olika nivåer.

Införande i Eventor

Det är relativt enkelt att införa stöd för arrangören att kunna ange servicefunktioner i Eventor. För deltagaren syns informationen på tävlingens huvudsida och det ska också vara sökbar. En del deltagare kanske till exempel endast väljer tävlingar med barnpassning. Det går också snabbt att se om det finns sportförsäljning, utan att behöva läsa tävlings-PM innan avfärd till tävlingen.

Exempel på områden att kunna kryssa för som arrangör i Eventor:

- Servering med tillagad mat
- Servering utan tillagad mat
- Sportförsäljning
- Direktanmälan på plats
- Barnpassning
- Miniknat
- Familjelottning

Om servicefunktionerna kopplas till olika tävlingsnivåer i regelverket kan olika servicefunktioner vara förmarkerade för arrangören vid administrationen av tävlingen för olika nivåer. Servicefunktioner bör både kunna kryssas ur och kryssas för av arrangörer för ett flexibelt system som inte är beroende av regelverket.

Planerade förändringar

- Att införa stöd att kunna ange servicefunktioner i Eventor, samt att göra dessa sökbara.

Bilaga – Fördjupning i frågan om duschens vara eller inte vara

Bakgrund

Frågan om duschens vara eller inte vara på våra orienteringstävlingar är ofta uppe till diskussion. Enligt regelverket är dusch vid arenan idag enbart krav för tävlingar inom nivå 1, men rekommenderas för tävlingar inom nivå 2 och 3 (bör finnas på arenan eller annars inom rimligt avstånd).

Tidigare var dusch ett krav på tävlingar inom nivå 2 men inte 3. Nationella tävlingar (nivå 2), som enligt definitionen i dagens regelverk huvudsakligen vänder sig till medlemmar i alla föreningar, även sådana som har lång väg att resa till och från tävlingen, skulle erbjudas dusch. Distriktstävlingar (nivå 3), som enligt definitionen i regelverket huvudsakligen vänder sig till medlemmar i distriktet eller närliggande distrikt, behövde inte erbjuda dusch. Det här förändrades med ett förbundsmötesbeslut i början av 10-talet som ledde till den skrivning vi har i regelverket idag. Trots att arrangörer, som av olika anledningar inte hade möjlighet att erbjuda dusch vid sina nationella tävlingar, kunde ansöka om dispens från detta hos OF – och där OF ofta beviljade dessa ansökningar – beslöt förbundsmötet att sänka kraven på dusch.

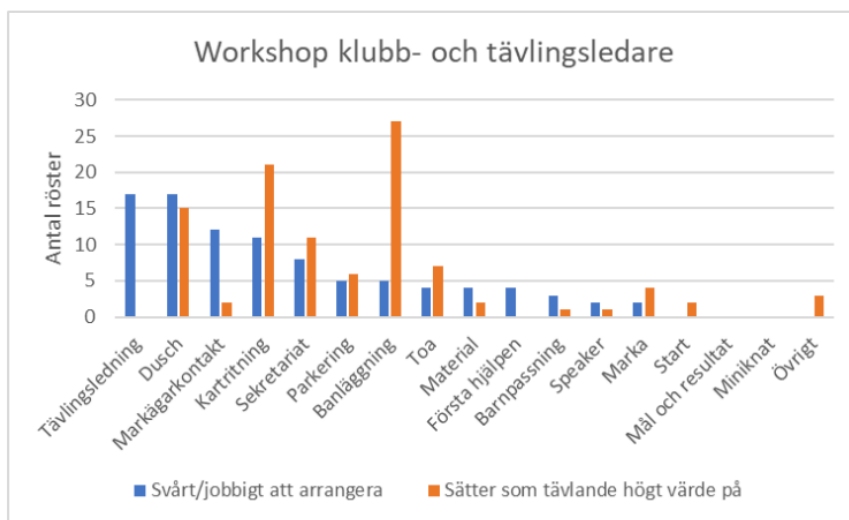
Workshop och enkätundersökning i Skåne

Dusch anses ofta vara en av de mest krävande insatserna vid ett orienteringsarrangemang. Under 2018 utförde Skånes OF dels en workshop med 36 klubb- och tävlingsledare, dels en enkätundersökning med totalt 267 respondenter (112 kvinnor och 155 män).

På workshopen fick klubb- och tävlingsledarna frågan vilka arbetsuppgifter som är svåra och jobbiga som arrangör på en tävling. Duschen kom på delad första plats ihop med tävlingsledning.

Här är utfallet (blå staplar):

Workshop

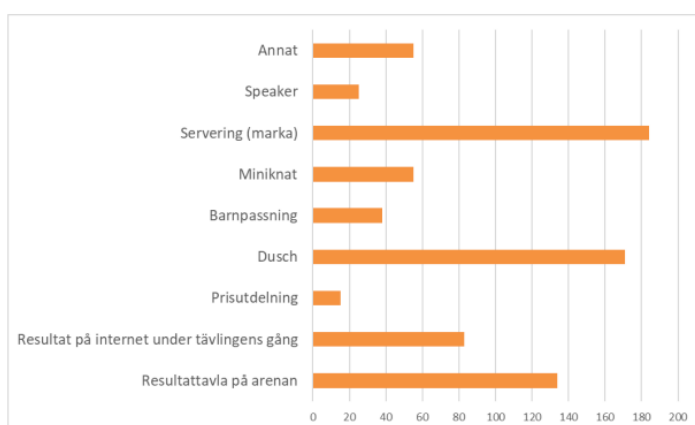
Skånes Orienteringsförbund

Som synes av de orange staplarna i bilden fick samma klubb- och tävlingsledare frågan om vad de som tävlande sätter högt värde på. Där kommer duschen på tredje plats efter banläggning och kartritning.

I enkätundersökningen till de 276 respondenterna ställdes frågan vilka tre funktioner och tjänster de satte störst värde på som tävlande, förutom karta och banor som förutsattes komma först. Här kom då duschen på andra plats, precis bakom serveringen och strax före resultattavlan:

Enkät

Vilka tre funktioner/service sätter du mest värde på?

Karta och banor förutsattes vara viktigast och fanns inte med bland svarsalternativen.

Skånes Orienteringsförbund

Vad krävs för en omskrivning av regelverket?

Regelverket består av två delar – tävlingsregler och anvisningar. *Tävlingsreglerna* beslutas av förbundsstyrelsen vartannat år medan *anvisningarna* beslutas av förbundsstyrelsen på ett av de ca tio möten styrelsen har per år. Dusch regleras i tävlingsanvisningarna, vilket gör en eventuell förändring relativt enkel. Å andra sidan var det just förbundsstyrelsen som beslutade för den skrivning vi har i regelverket idag.

Idag har det gått snart tio år sedan förbundsstyrelsen beslutade. Värt att komma ihåg är att styrelsen alltid har rätt och möjlighet att besluta i olika frågor mellan förbundsstyrelsen eftersom omvärlden ständigt förändras och det ibland krävs snabbare beslut än beslut vartannat år. Med tanke på att ett förbundsstyrelsesbeslut ligger i botten i duschfrågan bör större förändringar övervägas extra noga innan de genomförs.

Varför dusch på våra tävlingar?

Då och då hörs arrangörer av nationella tävlingar och distriktstävlingar vädja om att befrias från att anordna dusch. Då och då hörs också deltagare säga att de klarar sig utan dusch; särskilt under pandemin då avsaknad av dusch blev en realitet på alla tävlingar. Samtidigt verkar duschen uppskattas av många deltagare. Inte minst visar workshoppen och undersökningen i Skåne detta.

Kan det vara så att det är deltagare som har relativt nära till en tävling, till exempel deltagare hemmahörande i storstäder, som menar att dusch är onödigt? Under stora delar av pandemin fanns en reserestriktion som avrådde från långa resvägar, till exempel för att tävla i orientering.

Vad beror det på att arrangörer av nationella tävlingar – och även distriktstävlingar – i princip alltid anordnar dusch, trots att det inte är ett krav enligt regelverket? Beror det på arrangörens okunskap om regelskrivningen? Beror det på arrangörens välvilja att ge en god deltagarservice? Eller beror det på förväntningar hos deltagarna som blir besvikna om dusch saknas?

Här görs ett försök att förklara varför duschen ändå verkar vara så pass populär som den är.

- Kan det vara så att långväga gäster inte vill sitta smutsiga och med intorkad svett på färden hem? Just smutsen är något som skiljer oss från de flesta andra idrotter.
- Eller är det för att deltagare som normalt väljer kollektivt färdmedel inte vill tvingas välja bilen då dusch saknas eftersom de då riskerar att behöva stå eller sitta nära andra människor under hemresan och lukta illa?
- Är det så att duschen är extra välkommen vid dåligt och kallt väder, samt då banan gått i blöt och sankmarkstät terräng som smutsar ner deltagaren? Då är det svårare att tvätta av sig med medhavt vatten.
- Är en anledning att duschen minskar risken för sjukdomar?
 - Att risken minskar för att fästingar, som kan orsaka både borrelia och TBE, hinner sätta sig på kroppen? Det här kan vara det enskilt största argumentet för att dusch bör erbjudas på våra tävlingar.
 - Att risken minskar för infektion i rivsår och andra hudåkommor som uppkommer under ett orienteringslopp? Många vittnar om hudpåverkan efter ett orienteringslopp, beroende på terräng givetvis.

En annan effekt duschen kan ha är att många efter att ha duschat stannar kvar på tävlingen och besöker serveringen, vilket ger en extra intäkt till arrangören. Det verkar speciellt gälla vid kall väderlek då deltagarna har möjlighet att få upp kroppsvärmen med en varm dusch efter att ha börjat frysa efter målgång.